

VUISTREGELS AUTEURSRECHTELIJK BESCHERMDE WERKEN IN PRESENTATIES

LINKEN MAG ALTIJD!

Linken naar afbeeldingen, tekst, video's en geluidsfragmenten op het internet is altijd toegestaan, mits deze rechtmatig openbaar zijn gemaakt. In geval u een video of een geluidsfragment wilt gebruiken zult u deze rechtstreeks moeten afspelen middels 'streamen'. Eerst downloaden en dan vertonen mag binnen de bakstenen van de onderwijsinstelling, plaatsen op de DLO is niet toegestaan, tenzij de licentievoorwaarden dit toestaan.

BESCHIKBAAR MATERIAAL ZOALS UIT DATABANKEN

Het kan zijn dat uw instellinggebruikslicenties heeft afgesloten die gebruik van afbeeldingen en audio(visuele)werken binnen het onderwijs van uw instelling toestaan zonder dat voor ieder gebruik aparte toestemming hoeft te worden gevraagd en een vergoeding moet worden betaald. Uw instelling kan bijvoorbeeld een licentie hebben afgesloten met Academia. Indien de instelling een eigen databank heeft met afbeeldingen en/of audio(visuele)werken, dan is deze vrij te gebruiken.

GEbruik VAN ZELFSTANDIGE FOTO'S EN AFBEELDINGEN

Het gebruik van zelfstandige foto's en afbeeldingen(uitgezonderd audio-en videomateriaal)in een presentatie is geregeld in de readerovereenkomst met Stichting Pro.

- In Powerpoint- en Prezi-presentaties mogen tot 25 foto's, afbeeldingen of andersoortig beeldmateriaal worden opgenomen zonder aanvullende toestemming, waarvan tot 5 foto's van de zelfde maker afkomstig mogen zijn. Vanaf 26 afbeeldingen moet er toestemming worden gevraagd aan de beeldmaker.
- Een naamsvermelding, bestaande uit de vindplaats van de foto of afbeelding naam van de maker, dient opgenomen te worden in de Powerpoint- of Prezi-presentatie. Dit kan zowel rechtstreeks bij de foto, als voetnoot op de betreffende dia of gebundeld op een aparte dia voor- of achter in de presentatie.

MATERIAAL MET EEN CREATIVE COMMONS LICENTIE

Afbeeldingen en audio(visuele)werken met een licentie die hergebruik toestaan (bijvoorbeeld een van de Creative Commons licenties) kunt u zonder problemen downloaden en vertonen. Afhankelijk van de gebruikte Creative Commons licentie zijn de mogelijkheden voor gebruik meer of minder ruim. Zie voor de betekenis van deze licenties www.creativecommons.nl/uitleg en voor het combineren van gelicenseerde werken <http://creativecommons.nl/2013/05/31/licentiecompatibiliteit-hoe-zat-het-ook-alweer/>

N.B het moet dienen ter ondersteuning van de inhoud van het onderwijs, dus niet alleen maar ter versiering of het opleuken.

MATERIAAL DAT DIRECTE RELEVANTIE HEEFT MET HET ONDERWERP

Maak gebruik van het citaatrecht: het citaatrecht staat toe dat u teksten, afbeeldingen of audio(visuele)werken mag gebruiken, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- het moet dienen ter ondersteuning van de inhoud van het onderwijs, dus niet alleen maar ter versiering of het opleuken.
- de omvang van het citaat moet gerelateerd zijn aan het doel dat men ermee nastreeft. In de praktijk komt dit bij audio(visuele) werken op korte fragmenten. Afbeeldingen mag u wel in hun geheel 'citeren'.
- het werk waaruit geciteerd wordt is rechtmatig openbaar gemaakt
- u moet aan bronvermelding doen
- u mag geen wijzigingen aanbrengen in het te citeren fragment

BRONVERMELDING

Zorg altijd voor een goede bronvermelding!

Indien u niet uit de voeten kunt met de mogelijkheden die u geboden wordt door de wet zult u contact moeten opnemen met een van de organisaties die de recht- hebbende vertegenwoordigen en toestemming geven voor het vertonen of afspelen van afbeeldingen of audio(-visuele) werken.

Het gaat dan om de volgende organisaties:

- VIDEMA: <http://www.videma.nl>
- BUMA/STEMRA: <http://www.bumastemra.nl>
- SENA: <http://www.sena.nl>
- PICTORIGHT: <http://www.pictoright.nl>

Bij bronvermelding in principe de APA norm hanteren, tenzij de instelling een eigen norm hanteert.

Tips:

- Neem in de bronvermelding op dat er toestemming is van de rechthebbende.
- Verwijs bij voorkeur naar de bron direct op de dia waar de afbeelding/tekst getoond wordt. De verwijzing mag ook in het opmerkingenveld bij de dia geplaatst worden.
- Verwijs eventueel op de laatste dia naar alle gebruikte bronnen.
- Je kunt eventueel de toevoeging doen: 'Deze presentatie bevat geen auteursrechtelijk beschermd materiaal tenzij anders vermeld'.
- Bij afbeeldingen van internet moet de datum van raadplegen erbij vermeld worden.

PUBLICEREN (OPENBAAR MAKEN)

Let op! Als auteursrechtelijk materiaal van anderen gebruikt is en de stappen als hierboven goed zijn doorlopen levert dit geen problemen op. Als onderdelen van de presentatie wel binnen de les mogen worden gebruikt (vanwege onderwijsuitzondering) maar niet in een DLO geplaatst mogen worden, is het raadzaam de onderdelen die niet getoond mogen worden uit de presentatie te verwijderen en daarvoor in de plaats te linken.

PUBLICEREN VAN EIGEN MATERIAAL ONDER CC LICENTIE

Definitie "wat is publiceren"

Publiceren is openbaar maken van een werk (o.a. tekst, beeld en geluid). Publiceren kan op elk willekeurig platform, het doel is verspreiden van het werk (voor commerciële of educatieve doeleinden).

De definitie van 'presenteren in het onderwijs'

Tijdens lessen en hoorcolleges wordt veel gebruik gemaakt van informatie uit boeken, tijdschriften en internet. Deze wordt door de docent mondeling, via PowerPointpresentaties en kopieën doorgegeven. In de les beschermde werken laten zien, valt onder de vertoningsbeperking.

Voor het plaatsen van beschermde werken in een digitale leeromgeving gelden andere regels.

VRAGEN OF ONDUIDELIJKHEDEN?

Als u vragen hebt over auteursrechten neem dan contact op met een van de medewerkers van het auteursrechten informatiepunt (AIP) van uw instelling.